

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ (НАЦІОНАЛЬНИЙ) КОНКУРС
НАУКОВИХ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ВИДАНЬ
З АГРАРНОЇ ІСТОРІЇ «СІЯЧ»**

Ухвалено
рішенням вченої ради
від 25.04.2023, протокол №10

Введено в дію
наказ Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
від 25.04.2024 № 92

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про Всеукраїнський (національний) конкурс наукових та навчально-методичних видань з аграрної історії «Сіяч» (далі – Положення) визначає мету, організацію, умови і порядок проведення конкурсу.

1.2 Всеукраїнський (національний) конкурс наукових та навчально-методичних видань із аграрної історії «Сіяч» (далі – Конкурс) спрямований на виявлення та відзначення кращих видань, які відповідно до сучасних вимог забезпечують потреби освітнього процесу в **закладах середньої, професійно-технічної, передвищої та вищої освіти** з аграрної історії.

1.3 **Мета конкурсу** – популяризація наукових і навчально-методичних видань з аграрної історії в освітньо-науковому просторі України, заохочення наукової та навчально-методичної роботи здобувачів вищої освіти, наукових, педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів середньої, професійно-технічної, передвищої та вищої освіти України, академічних установ.

1.4 Положення розроблене з урахуванням законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про видавничу справу», Методичних рекомендацій щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів, затверджених рішенням Вченої ради Науково-методичного центру вищої освіти Міністерства освіти і науки України, протокол № 6 від 29.07.2005, національних стандартів України: ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» тощо.

1.5 Організатором Всеукраїнського (національного) конкурсу наукових та навчально-методичних видань з аграрної історії «Сіяч» (далі – Конкурс) є Науково-дослідний інститут селянства та вивчення аграрної історії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Інститут).

Співорганізаторами Конкурсу є Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, Наукове товариство істориків-аграрників, Центр

східноєвропейських наукових студій, Українська академія історичних наук, Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», Асоціація «Незалежне об'єднання сільськогосподарських підприємств Чорнобаївського району», ФОП Ю.А. Чабаненко, ГО «Аналітичний центр якості освіти».

1.6 До участі в Конкурсі можна подавати наукові та навчально-методичні видання (монографії, підручники, посібники, курси лекцій, методичні матеріали, збірники документів і матеріалів) з аграрної історії, видані державною мовою авторами/авторськими колективами закладів середньої, професійно-технічної, передвищої та вищої освіти України, академічних установ, центрів України, опубліковані протягом останніх п'яти календарних років до року проведення Конкурсу з дотриманням видавничих вимог і присвоєним ISBN відповідно до року видання.

1.6.1 Автори/авторські колективи повинні бути громадянами України.

1.6.2 Суб'єктом подання наукових і навчально-методичних видань (монографії, підручники, посібники, курси лекцій, методичні матеріали, збірники документів і матеріалів) з аграрної історії до участі в Конкурсі є автор або за згодою авторського колективу – один із співавторів.

1.6.3 Автори/авторські колективи несуть персональну відповідальність за достовірність поданих на Конкурс документів, дотримання академічної доброчесності.

1.6.4 До участі в конкурсі не допускають рукописи, які ще не були офіційно оприлюднені, наукові та навчально-методичні видання з аграрної історії, що вже брали участь в інших конкурсах.

1.7 Конкурс відбувається щорічно. Участь у ньому безоплатна. Етапи Конкурсу:

- травень – оголошення Конкурсу;
- травень – червень – подання видань до участі в конкурсі;
- липень – серпень – визначення відповідності поданих матеріалів технічним вимогам, визначеним в умовах конкурсу;

➤ вересень – жовтень – змістова оцінка конкурсних робіт та оголошення, визначення номінантів і призерів;

➤ 10 листопада, Всесвітній день науки, – нагородження переможців і номінантів Конкурсу в Черкаському національному університеті імені Б. Хмельницького.

Остаточні терміни Конкурсу визначатимуть щорічно відповідно до Всесвітнього дня науки.

1.8 Друковані та електронні видання, надіслані на Конкурс, авторам не повертають і передають на баланс Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНКУРСУ

2.1 Конкурс оголошують за наказом ректора Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Університету). Головою організаційного комітету Конкурсу є ректор Університету.

2.2 Оголошення про Конкурс містить інформацію про терміни, дати початку і закінчення реєстрації заявок на участь у Конкурсі; умови його проведення (або посилання на джерела інформації про них); порядок подання супровідних документів; адресу конкурсної комісії, номери контактних телефонів, прізвище, ім'я, по батькові відповідального за реєстрацію заявок, терміни роботи конкурсної комісії.

2.3 Оголошення про Конкурс доводять до відома Міністерства освіти і науки України, закладів вищої освіти України, наукових установ, широкого кола громадськості через розсилку оголошень безпосереднім адресатам і висвітлення інформації на сайтах Інституту та Університету.

2.4 Проведення Конкурсу здійснює Інститут: забезпечує прийом, реєстрацію, перевірку документів, поданих на конкурс тощо. Директор Інституту формує пропозиції щодо складу конкурсної та апеляційної комісій Конкурсу.

2.5 Головою конкурсної комісії є директор Інституту. Склад конкурсної комісії затверджують за наказом ректора Університету і формують із науково-педагогічних працівників Університету та залучених фахівців (за згодою).

2.6 Апеляції розглядає апеляційна комісія, утворена за процедурою аналогічною до конкурсної комісії.

2.7 Член конкурсної комісії не може подавати і брати участь в оцінюванні видань із тієї номінації, на яку висунуте видання, де він є автором/співавтором.

ІІІ ПОРЯДОК ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ УЧАСТІ В КОНКУРСІ ТА РОЗГЛЯДУ КОНКУРСНИХ РОБІТ

Для участі в Конкурсі необхідно:

1) надіслати до конкурсної комісії протягом травня-червня заявку (додаток 1), довідку про авторів (додаток 2) та один примірник друкованого видання: 18031, м. Черкаси, б-р Шевченка, 81 із позначкою «До конкурсу»;

2) надіслати електронну копію заявки, довідки про авторів та пдф-примірник видання на електронну адресу ukr.ndis@gmail.com.

Конкурсна комісія розглядає подані на Конкурс видання шляхом проведення індивідуальної експертизи, оцінювання кожним членом комісії видання за встановленими критеріями.

Результати оцінювання відображають у «Бланку оцінювання» (додаток 3), який підписує кожен член конкурсної комісії.

На підставі середнього балу за кожну роботу, який визначають, поділивши загальну суму балів, виставлену членами конкурсної комісії, що здійснювали експертизу, на кількість оцінок, ухвалюють рішення про присудження I, II та III місць із кожної номінації, що оформлюють відповідним протоколом. Конкурсна комісія визначає кількість призових місць, а також має право встановлювати додаткові відзнаки для окремих видань.

Конкурсна комісія ухвалює рішення шляхом відкритого голосування більшістю голосів присутніх членів конкурсної комісії, якщо на засіданні

присутні не менше 2/3 її затвердженого складу.

Конкурсна комісія має право відхилити від участі в Конкурсі видання, яке не відповідає вимогам Конкурсу, про що автора/авторів повідомляють на першому етапі Конкурсу впродовж вересня – жовтня.

IV ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КОНКУРСНИХ РОБІТ

4.1 Вимоги до наукових і навчально-методичних видань з аграрної історії, поданих на Конкурс:

- відповідати сучасному рівню розвитку історико-аграрних знань;
- відповідати сучасним навчально-методичним підходам у викладанні;
- формувати в здобувачів освіти відповідні фахові компетентності;
- містити науково-поняттєвий, навчально-методичний апарат, що розвиває творчі здібності;
- фахово представляти науковий і навчально-методичний матеріал.

V НОМІНАЦІЇ КОНКУРСУ

Конкурс має такі номінації:

- монографія з аграрної історії;
- підручник з аграрної історії;
- посібник з аграрної історії;
- курс лекцій з аграрної історії, методичні матеріали з аграрної історії;
- збірник документів і матеріалів з аграрної історії;

VI КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсна комісія оцінює зміст, структуру, оформлення поданих до конкурсу видань.

6.1 Зміст видання оцінюють за такими критеріями:

Монографія

- ✓ відповідність сучасному рівню історико-аграрних знань;
- ✓ розкриття теми на основі досліджень автора;
- ✓ містить науково-поняттєвий апарат;
- ✓ логічність і послідовність структури викладу;
- ✓ професійність і оригінальність видання;
- ✓ відповідність читацькому та цільовому призначенню.

Підручник/посібник/курс лекцій/методичні матеріали

- ✓ відповідність сучасному рівню історико-аграрних знань;
- ✓ відповідність навчальним програмам, планам, державним стандартам (за наявності), вимогам кредитно-модульної системи;
- ✓ відповідність сучасним навчально-методичним вимогам до забезпечення освітнього процесу;
- ✓ орієнтація здобувача освіти на креативність, критичність, компетентність;
- ✓ зв'язок навчального матеріалу з практичними завданнями;
- ✓ наявність поняттєво-категоріального апарату;
- ✓ професійність і оригінальність видання;
- ✓ відповідність читацькому та цільовому призначенню.

Збірник документів і матеріалів з аграрної історії:

- ✓ відповідність сучасному рівню історико-аграрних знань;
- ✓ професійність і оригінальність видання;
- ✓ відповідність читацькому та цільовому призначенню.

6.2 Структуру видання оцінюють за такими критеріями:

- ✓ титульна сторінка, зворот титульної сторінки з УДК, авторським

шифр-кодом, бібліографічною карткою, ISBN, копірайт – знак авторського права, зміст, перелік умовних позначень і скорочень (якщо є необхідність), основний текст, структурований на розділи, підрозділи тощо, висновки, список літератури та джерел, додатки (за потреби), питання для самоконтролю (за необхідності), завдання для самостійної роботи (за необхідності), рекомендована література (за необхідності), список аббревіатур (для збірника документів і матеріалів);

✓ наявність довідково-ілюстративних матеріалів: портрети, карти, фото, таблиці, рисунки, схеми, діаграми тощо;

✓ географічний покажчик (для збірника документів і матеріалів), іменний покажчик (для збірника документів і матеріалів), перелік документів (для збірника документів і матеріалів);

6.3 Оформлення видання оцінюють за такими критеріями:

- ✓ відповідність вимогам сучасної української літературної мови;
- ✓ відповідність сучасним технічним редакційно-видавничим вимогам;
- ✓ відповідність сучасним вимогам до ілюстративного матеріалу.

Від кожного члена конкурсної комісії видання може отримати додаткові бали (від 1 до 5) за умови їх обґрунтування.

VII РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ, ВІДЗНАЧЕННЯ УЧАСНИКІВ

7.1 На підсумковому засіданні конкурсної комісії розглядають, затверджують і протоколюють результати оцінювання видань, поданих на Конкурс. Протокол, у якому зафіксовано результати конкурсного оцінювання, визначено переможців, призерів, номінантів, підписують усі члени Конкурсної комісії.

7.2 Голова Конкурсної комісії подає протокол, у якому зафіксовано результати конкурсного оцінювання, голові Організаційного комітету з

пропозиціями для підготовки відповідного наказу ректора Університету про відзначення переможців, призерів, номінантів.

7.3 Переможців, призерів, номінантів нагороджують заохочувальними призами, сертифікатами тощо від організаторів Конкурсу.

7.4 Вручення заохочувальних призів, сертифікатів переможцям, призерам, номінантам Конкурсу заплановано в Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького до Всесвітнього дня науки в рік проведення Конкурсу.

7.5 Результати Конкурсу доводять до відома всіх учасників, оприлюднюють на офіційних електронних ресурсах організаторів.

7.6 За бажанням переможців, призерів, номінантів організатори Конкурсу дають можливість авторам/співавторам провести презентацію їхніх відзначених видань.

7.7 Автор/авторський колектив може оскаржити рішення конкурсної комісії про результати конкурсу, прийняте щодо їхнього видання, подавши, не пізніше ніж через сім робочих днів з моменту отримання рішення, що оскаржують, відповідну заяву до апеляційної комісії Конкурсу. Відповідну заяву розглядають протягом десяти робочих днів з дня її надходження. У заяві щодо оскарження рішення конкурсної комісії зазначають: прізвище, ім'я, по батькові заявника; назву видання; номер контактного телефону; обґрунтування причини оскарження рішення конкурсної комісії; дату складання заяви. Інформацію про прийняте апеляційною комісією рішення надсилають заявнику не пізніше ніж через три робочих дні після ухвалення такого рішення.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Положення набуває чинності з моменту затвердження його наказом ректора Університету.

8.2 Зміни та доповнення до Положення вносять за наказом ректора після затвердження на засіданні Вченої ради Університету.

Додаток 1**Форма онлайн-заявки****Назва видання:**

Зразок оформлення назви видання: Корновенко С.В., Земзюліна Н.І., Ковальова Н.А., Малиновський Б.В., Масненко В.В., Морозов А.Г., Михайлюк О.В., Пасічна Ю.Г. Селянство, земля і влада в період Української революції (1917-1921 рр.). Черкаси, 2020. 440 с.

Номінація конкурсу:**Анотація видання:****ПБ автора (авторів) видання:****Назва видавництва:**

Дата

підписи всіх авторів видання

Додаток 2**Довідка про автора (ів):****Назва та вид видання:****Автори:***(за зразком)*

Корновенко Сергій Валерійович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Контактна особа (ППП, номер телефону, e-mail, місто та відділення нової пошти):

Дата

підписи всіх авторів видання

«БЛАНК КОНКУРСНОГО ОЦІНЮВАННЯ»

Монографія

 Назва номінації у конкурсі

 Загальна оцінка

Назва видання, ПІБ автора/авторів

Назва критерію оцінювання	Бал оцінювання (від 1 до 5)
<i>1. Вимоги до змісту видання</i>	
відповідність сучасному рівню історико-аграрних знань	
розкриття теми на основі досліджень автора	
містить науково-поняттєвий апарат	
логічність і послідовність структури викладу	
професійність і оригінальність видання	
відповідність читацькому та цільовому призначенню	
<i>2. Вимоги до структури видання</i>	

титульна сторінка, зворот титульної сторінки з УДК, авторським шифр-кодом, бібліографічною карткою, ISBN, копірайт – знак авторського права, зміст, перелік умовних позначень та скорочень (якщо є необхідність), основний текст, структуризований на розділи, підрозділи тощо, висновки, список літератури тощо.	
наявність довідково-ілюстративних матеріалів: портрети, карти, фото, таблиці, рисунки, схеми, діаграми тощо	
<i>3. Вимоги до оформлення видання</i>	
відповідність вимогам сучасної української літературної мови	
відповідність сучасним технічним редакційно-видавничим вимогам	
відповідність сучасним вимогам до ілюстративного матеріалу	
<i>4. Додаткові бали від експерта (зараховуються за умови наданого обґрунтування експерта)</i>	

Дата

Підпис

ПІБ члена номінаційного комітету

«БЛАНК КОНКУРСНОГО ОЦІНЮВАННЯ»

Підручник/посібник/курс лекцій/методичні матеріали

Назва номінації у конкурсі

Загальна оцінка

Назва видання, ПІБ автора/авторів

Назва критерію оцінювання	Бал оцінювання (від 1 до 5)
<i>1. Вимоги до змісту видання</i>	
відповідність сучасному рівню історико-аграрних знань	
відповідність навчальним програмам, планам, державним стандартам (за наявності), вимогам кредитно-модульної системи	
відповідність сучасним навчально-методичним вимогам до забезпечення освітнього процесу	
орієнтація здобувача освіти на креативність, критичність, компетентність	
зв'язок навчального матеріалу з практичними завданнями	
наявність поняттєво-категоріального апарату	
професійність і оригінальність видання	
відповідність читацькому та цільовому призначенню	
<i>2. Вимоги до структури видання</i>	

титульна сторінка, зворот титульної сторінки з УДК, авторським шифр-кодом, бібліографічною карткою, ISBN, копірайт – знак авторського права, зміст, перелік умовних позначень та скорочень (якщо є необхідність), основний текст, структурований на розділи, підрозділи тощо, висновки, список літератури, додатки (за потреби), питання для самоконтролю (за необхідності), завдання для самостійної роботи (за необхідності), рекомендована література (за необхідності), список аббревіатур (для збірника документів і матеріалів)	
наявність довідково-ілюстративних матеріалів: портрети, карти, фото, таблиці, рисунки, схеми, діаграми тощо	
<i>3. Вимоги до оформлення видання</i>	
відповідність вимогам сучасної української літературної мови	
відповідність сучасним технічним редакційно-видавничим вимогам	
відповідність сучасним вимогам до ілюстративного матеріалу	
<i>4. Додаткові бали від експерта (зараховуються за умови наданого обґрунтування експерта)</i>	

Дата

Підпис

ПІБ члена номінаційного комітету

«БЛАНК КОНКУРСНОГО ОЦІНЮВАННЯ»

Підручник/посібник/курс лекцій/методичні матеріали

Назва номінації у конкурсі

Загальна оцінка

Назва видання, ПІБ автора/авторів

Назва критерію оцінювання	Бал оцінювання (від 1 до 5)
<i>1. Вимоги до змісту видання</i>	
відповідність сучасному рівню історико-аграрних знань	
професійність і оригінальність видання	
відповідність читацькому та цільовому призначенню	
<i>2. Вимоги до структури видання</i>	
титульна сторінка, зворот титульної сторінки з УДК, авторським шифр-кодом, бібліографічною карткою, ISBN, копірайт – знак авторського права, зміст, перелік умовних позначень та скорочень (якщо є необхідність), основний текст, структурований на розділи, підрозділи тощо, висновки, список літератури та джерел, додатки (за потреби), питання для самоконтролю (за необхідності), завдання для самостійної роботи (за необхідності), рекомендована література (за необхідності).	

відповідність сучасним технічним редакційно-видавничим вимогам	
географічний покажчик, іменний покажчик, перелік документів тощо	
<i>3. Вимоги до оформлення видання</i>	
відповідність вимогам сучасної української літературної мови (з урахуванням особливостей мови документів)	
відповідність сучасним технічним редакційно-видавничим вимогам	
відповідність сучасним вимогам до ілюстративного матеріалу	
<i>4. Додаткові бали від експерта (зараховуються за умови наданого обґрунтування експерта)</i>	

Дата

Підпис

ПІБ члена номінаційного комітету